

LIETUVOS BANKAS
EUROSISTEMA

Finansų rinkos dalyvių veikla

Lietuvos draudimo rinkos apžvalga

2020 m.

Lietuvos draudimo rinkos apžvalga
Serija „Finansų rinkos dalyvių veikla“
2021 m.

ISSN 2335-8335 (online)

Apžvalgą parengė
Finansų rinkos priežiūros tarnybos
Bankų ir draudimo įmonių priežiūros departamento
Draudimo įmonių priežiūros skyrius

Pasiteirauti
info@lb.lt

Nemokama informacijos linija
+370 800 50 500

© Lietuvos bankas, 2021
Gedimino pr. 6, LT-01103 Vilnius
www.lb.lt

Leidžiama perspausdinti švietimo ir nekomerciniais tikslais, jei nurodomas šaltinis.

TURINYS

1. BENDRA LIETUVOS DRAUDIMO RINKOS APŽVALGA	5
2. LIETUVOS DRAUDIMO RINKOS RAIDA	5
2.1. Draudimo įmokos	5
2.2. Draudimo išmokos	7
3. PENSIJŲ ANUITETŲ FONDO VEIKLOS APŽVALGA	9
4. LIETUVOS RESPUBLIKOJE LICENCIJUOTŲ DRAUDIMO ĮMONIŲ FINANSINĖS VEIKLOS REZULTATAI	9
5. ĮMONIŲ MOKUMO KAPITALO REIKALAVIMŲ VYKDYMAS.....	11
6. DRAUDIMO BROKERIŲ ĮMONĖS	12

Ši apžvalga, vertinant draudimo rinkos raidos pokyčius, apima bendrą visų Lietuvoje veikiančių draudimo rinkos dalyvių veiklą, vykdomą Lietuvos Respublikos teritorijoje.

Vertinant finansinių ir kapitalo normatyvų vykdymą bei šių rodiklių pokyčius, nagrinėjama tik šalyje registruotų 8 draudimo įmonių (visoje jų veiklos teritorijoje) ir 99 draudimo brokerių įmonių (visoje jų veiklos teritorijoje) veikla. Lietuvos teritorijoje veikiančių filialų veiklos finansiniai rezultatai ir kapitalo rodikliai nevertinami, nes šių subjektų finansinę ir mokumo kapitalo reikalavimų vykdymo priežiūrą vykdo juos įsteigusią įmonių buveinių šalių priežiūros institucijos.

Rengiant šią apžvalgą naudoti Lietuvos banko duomenys ir skaičiavimai.

Santrumpos

ES	Europos Sąjunga
IGD	investicinis gyvybės draudimas, kai investavimo rizika tenka draudėjui
KIS	kolektyvinio investavimo subjektas
TPVCAD	transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimas
UADBB	uždaroji akcinė draudimo brokerių bendrovė
VP	vertybiniai popieriai
VVP	vyriausybės vertybiniai popieriai

1. BENDRA LIETUVOS DRAUDIMO RINKOS APŽVALGA

Praėjusiais metais netikėtai prasidėjusi ir visą pasaulį sukausčiusi pandemija paveikė Lietuvos draudimo rinką, nors gyvybės ir ne gyvybės draudimo šakoms jos poveikis buvo skirtingas: gyvybės draudimo rinkos apimtis didėjo, o ne gyvybės draudimo – mažėjo. Didžioji ne gyvybės draudimo sutarčių dalis yra sudaroma metams, todėl paskelbta pandemija ir dėl to įvykę kai kurių veiklų ar sričių suvaržymai šios rinkos smukimui padarė reikšmingą įtaką, ypač transporto priemonių draudimo rūšims. Nors pandemija ir suvaržymai turėjo įtakos ir gyvybės draudimo sutarčių sudarymui, dėl didėjusių draudimo įmokų pagal ankstesniais laikotarpiais sudarytas gyvybės draudimo sutartis bendra gyvybės draudimo įmokų suma augo. Gyvybės draudimo sektoriuje didžiausią dalį sudarė ir sparčiausiai augo (11 %) investicinis gyvybės draudimas. Ataskaitiniu laikotarpiu draudėjams išmokėta draudimo išmokų suma beveik nepasikeitė – buvo tokia pati kaip ir 2019 m.

2020 m. buvo išskirtiniai dėl pasaulinės COVID-19 pandemijos: Lietuva išgyveno dvi pandemijos bangas, apribojimų patyrė nemaža dalis ekonominės veiklos sektorių, gyventojai taip pat susidūrė su įvairiais apribojimais. Vertinant draudimo rinką, galima sakyti, kad pandemija ją paveikė, tačiau poveikis nebuvo toks reikšmingas, kokio buvo galima tikėtis pandemijos pradžioje. Greita draudikų reakcija, aktyvūs veiksmai prisidėjo prie pandemijos metu iškilusių naujų rizikų įvertinimo ir jų suvaldymo, tačiau atskleidė ir išryškino labiausiai pažeidžiamas veiklos sritis, į kurias būtina atkreipti dėmesį ir investuoti papildomų išteklių. Sumažėjo tiek ne gyvybės draudimo, tiek gyvybės draudimo sudarytų naujų sutarčių skaičius, todėl darytina išvada, kad bekontakčio sutarčių sudarymo srityje rinkai reikia pasitempti ir, ieškant naujų sprendimų, žengti į aukštesnį skaitmenizavimo lygmenį.

Nagrinėjamu laikotarpiu bendras Lietuvoje registruotų draudimo įmonių rezultatas buvo teigiamas ir sudarė 50 mln. Eur. Visų draudimo bendrovių, išskyrus vieną, veikla buvo pelninga. Be to, visos įmonės ne tik vykdė privalomuosius mokumo kapitalo reikalavimus, tačiau turėjo ir reikšmingą būtiną kapitalą viršijančią atsargą. Dėl ypatingos padėties metu tarptautinių institucijų ir Lietuvos banko teiktų rekomendacijų (nemokėti akcininkams dividendų iš 2019 m. uždirbto pelno ir nevykdyti savų akcijų išpirkimo sandorių) įgyvendinimo ir dėl dviejų ne gyvybės draudimo bendrovių susijungimo Lietuvos Respublikoje registruotų draudimo įmonių turtas išaugo, kapitalo bazė sustiprėjo.

Draudimo brokerių įmonės taip pat veikė pelningai, pagal pateiktą 2020 m. finansinių ataskaitų projektą uždirbo beveik 7 mln. Eur pelno – tai 2,3 karto daugiau nei 2019 m.

Nuo 2020 m. liepos 1 d. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – *Sodra*), vykdanči pensijų anuitetų mokėtojo veiklos funkciją ir valdanti Pensijų anuitetų fondą, pradėjo teikti II pakopos pensijų fonduose sukauptų sumų pensijų anuitetų mokėjimo paslaugą.

2. LIETUVOS DRAUDIMO RINKOS RAIDA

Šalies rinkoje draudimo paslaugas teikė 19 Lietuvoje registruotų draudikų – 8 įmonės ir 11 kitose ES šalyse registruotų įmonių filialų: 8 draudikai vykdė gyvybės draudimo ir 11 – ne gyvybės draudimo veiklą. Filialų užimama gyvybės draudimo rinkos dalis sudarė 63, ne gyvybės draudimo rinkos – 51 proc. šios rinkos. 2020 m. pabaigoje veikė 99 draudimo brokerių įmonės.

2.1. DRAUDIMO ĮMOKOS

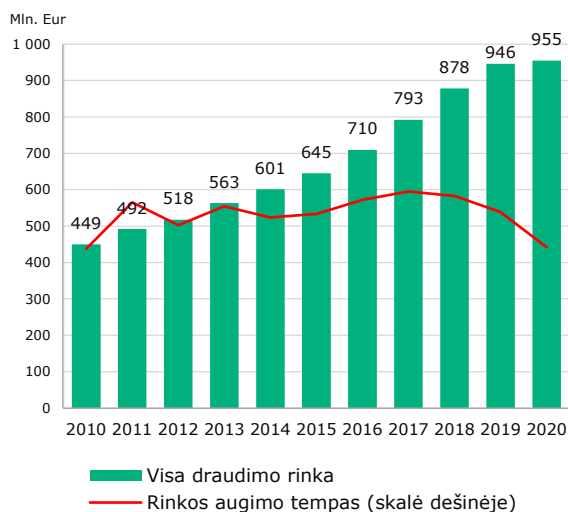
2020 m. Lietuvoje registruotų draudimo įmonių ir kitų ES valstybių narių draudimo įmonių Lietuvoje įsteigtų filialų pasirašyta draudimo įmokų suma sudarė 955 mln. Eur: palyginti su 2019 m., rinka išaugo vos 1 proc. Gyvybės draudimo įmokos vis dar sparčiai augo – 7,5 proc. (iki 291 mln. Eur), o ne gyvybės draudimo įmokos susitraukė 1,7 proc. ir sudarė 664 mln. Eur.

1 lentelė. Draudimo įmokos

Eil. nr.	Draudimo šakos	Suma, mln. Eur			Augimo tempas, proc.	
		2018	2019	2020	2019	2020
1.	Gyvybės draudimas	248,3	270,4	290,7	8,9	7,5
2.	Ne gyvybės draudimas	629,8	675,4	664,1	7,2	-1,7
3.	Iš viso	878,1	945,9	954,9	7,7	1,0

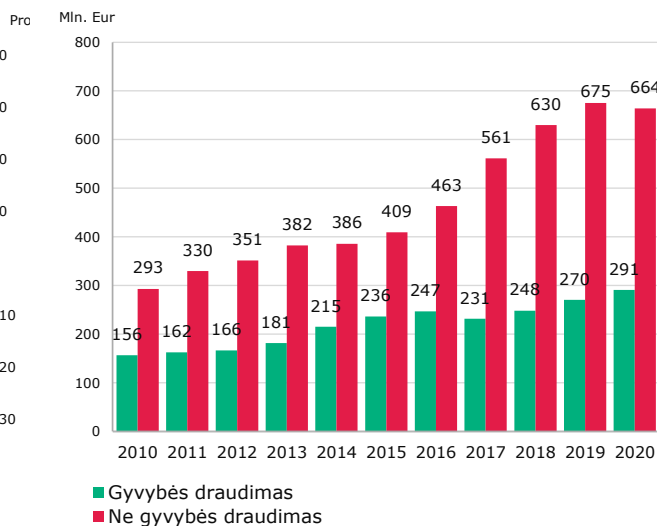
Šaltinis: Lietuvos bankas.

1 pav. Visos rinkos draudimo įmokų kaita ir augimo tempas

Šaltinis: Lietuvos bankas.

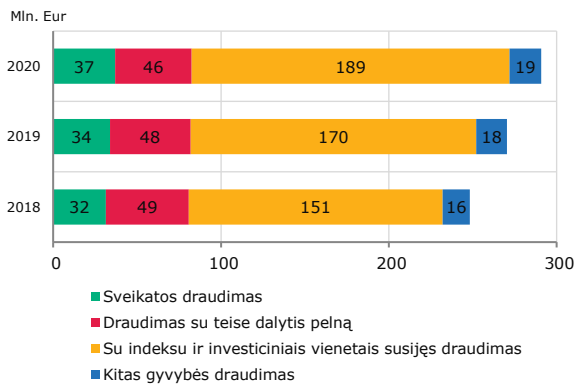
2 pav. Gyvybės ir ne gyvybės draudimo įmokų kaita

Šaltinis: Lietuvos bankas.

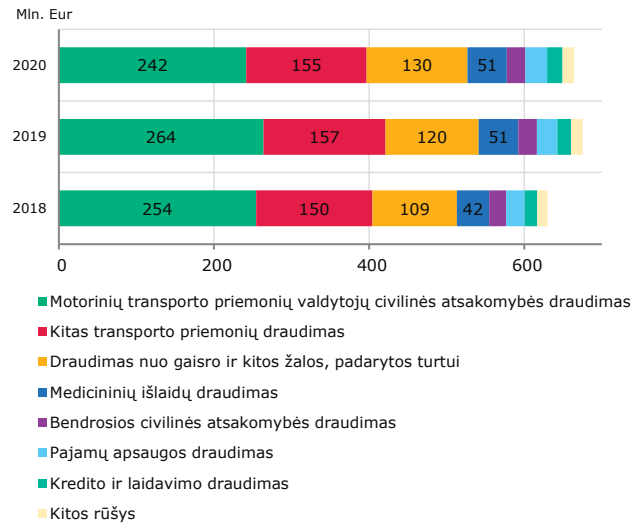
2020 m. gyvybės draudimo rinkos augimą lėmė IGD. IGD įmokos, sudarančios daugiau nei 65 proc. viso gyvybės draudimo įmokų portfelio, praėjusiais metais išaugo dar 11,3 proc. ir sudarė 189,4 mln. Eur. Šį augimą iš esmės lėmė draudimo įmokos, gautos dėl ankstesniais laikotarpiais sudarytų sutarčių. Nepaisant didelio įmokų augimo, praėjusiais metais pandemijos sukelti padariniai ir ekonominis neapibrėžtumas lėmė, kad IGD produktų paklausa reikšmingai sumažėjo, ir tai rodo net 25 proc. susitraukęs sudarytų naujų IGD sutarčių skaičius. Draudimo išgyvenimo atveju įmokos sumenko nereikšmingai – vos 2,8 proc., tačiau buvo sudaryta net 34 proc. mažiau draudimo sutarčių. Šią draudimo išgyvenimo atveju tendenciją stebime jau keletą metų ir ją lemia tai, kad dėl vyraujančios žemų palūkanų normų aplinkos vis mažėja ši produktą parduodančių draudikų garantuojama palūkanų norma. Draudimo mirties atveju sudarytų sutarčių skaičius išaugo 6 proc., o draudimo įmokos buvo 3 proc. didesnės. Tikėtina, kad pagrindinė šios rūšies draudimo augimo priežastis buvo praėjusiais metais didėjęs kredito įstaigų suteiktų būsto paskolų skaičius ir dėl to atsiradusi pareiga draudėjams apsidrausti savo gyvybę. Sveikatos draudimo, kuris yra papildoma apsauga prie kaupiamųjų gyvybės draudimo sutarčių, įmokos išaugo 9,3 proc. ir sudarė 37 mln. Eur.

3 pav. Gyvybės draudimo įmokų pasiskirstymas pagal rūšis

Šaltinis: Lietuvos bankas.

4 pav. Ne gyvybės draudimo įmokų pasiskirstymas pagal rūšis

Šaltinis: Lietuvos bankas.

Ne gyvybės draudimo rinkoje pandemija labiausiai paveikė transporto draudimo rinkos apimtį.

Didžiausią (35,7 %) ne gyvybės draudimo rinkos portfelio dalį sudarančios TPVCAD įmokos praėjusiais metais sudarė 237,1 mln. Eur ir buvo net 8,4 proc. mažesnės nei 2019 m. arba 5 proc. mažesnės nei 2018 m. Dėl pandemijos praėjusiais metais du kartus šalyje paskelbtas karantinas, dėl to sumažėjęs eismas keliuose ir dar labiau paaštrėjusi konkurencinė kova padarė lemiamą įtaką TPVCA draudimo įmokų sumai. Kovo, balandžio ir gruodžio mėn. labiausiai mažėjusi šios draudimo rūšies draudimo įmokų suma lėmė metinį draudimo įmokų mažėjimą. Pastaraisiais mėnesiais mažesnis sudarytų draudimo sutarčių skaičius lėmė tai, kad praėjusiais metais buvo sudaryta 5,5 proc. mažiau TPVCAD sutarčių. Tokios TPVCAD įmokų sumos ir sudarytų draudimo sutarčių skaičiaus pokyčių tendencijos rodo jau antrus metus mažėjančią vidutinę įmoką. Sausumos transporto priemonių, išskyrus geležinkelio transporto priemones, draudimo (kasko draudimo) įmokos mažėjo nuosaikiau, t. y. vos 1,3 proc. – iki 154,4 mln. Eur, tačiau sudaryta buvo beveik penktadaliu daugiau draudimo sutarčių. Kasko draudimo vidutinė įmoka gerokai smuko ir buvo mažesnė nei 2017–2019 m. Turto draudimo atveju pandemijos poveikis buvo kitoks nei transporto draudimo rūšims – buvo stebimas turto draudimo pagyvėjimas. Pastarosios draudimo rūšies įmokos išaugo 8,3 proc. ir sudarė 130,2 mln. Eur. Turto draudimo vidutinės įmokos pokyčiai buvo minimalūs, kadangi šios draudimo rūšies apimtis tiek įmokų, tiek sudarytų sutarčių atžvilgiu buvo labai panaši: sudarytų turto draudimo sutarčių skaičiaus išaugo 9,1 proc. Pandemija visame pasaulyje suvaržė keliaujančius žmones, todėl medicininių išlaidų draudimo sudarytų sutarčių skaičius sumažėjo daugiau nei 3 kartus, o pajamų apsaugos draudimo – 15 proc. Pažymėtina tai, kad papildomojo savanoriškojo sveikatos draudimo, apimančio ne gyvybės draudimą, kai draudžiama apdraustojo sveikata ir kai draudikas apmoka sveikatos priežiūros ar kitų įstaigų patirtas sąnaudas dėl apdraustojo gydymo ar kitų jam suteiktų paslaugų, apimtis padidėjo: sudarius beveik dvigubai daugiau draudimo sutarčių, draudimo įmokų suma išaugo 14 proc. ir sudarė 43,5 mln. Eur.

2.2. DRAUDIMO IŠMOKOS

Nepaisant mažėjusių draudimo įmokų, praėjusiais metais draudikų išmokėtų draudimo išmokų suma nemažėjo. Tiek gyvybės, tiek ne gyvybės draudimo veiklą vykdytys draudikai Lietuvoje išmokėjo 500,7 mln. Eur arba 0,3 proc. daugiau draudimo išmokų nei 2019 m. Vertinant išmokų apimtį pagal draudimo šakas, matomos šiek tiek skirtingos tendencijos. Gyvybės draudimo išmokų suma sumažėjo beveik 3 proc. ir sudarė 126,5 mln. Eur, o ne gyvybės draudimo išmokų suma padidėjo 1,4 proc. – iki 373,8 mln. Eur.

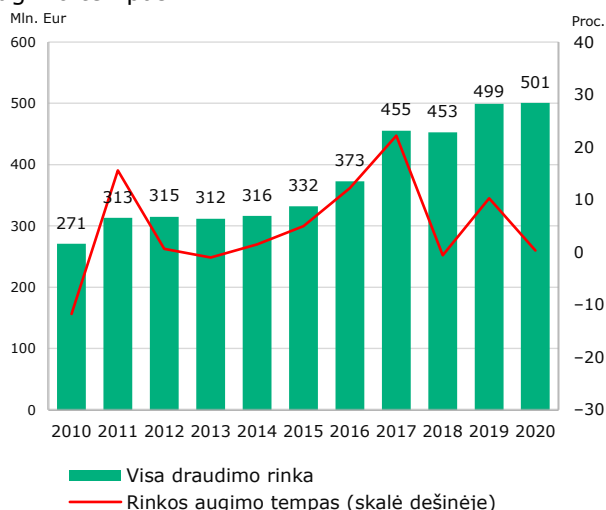
2 lentelė. Išmokos

Eil. nr.	Draudimo šakos	Suma, mln. Eur			Augimo tempas, proc.	
		2018	2019	2020	2019	2020
1.	Gyvybės draudimas	128,9	130,3	126,5	1,1	-2,9
2.	Ne gyvybės draudimas	323,7	368,8	374,2	13,9	1,5
3.	Iš viso	452,6	499,1	500,7	10,3	0,3

Šaltinis: Lietuvos bankas.

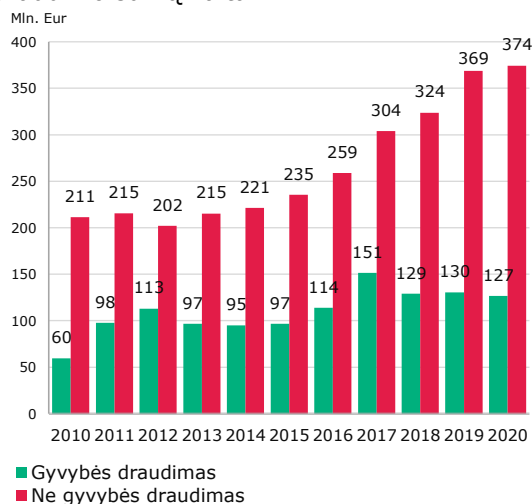
Įprastai ekonominių padarinių sukeltų krizių metu gyventojai, siekdami apsaugoti savo santaupas nuo nepageidautinų akcijų rinkų svyravimų, siekia nutraukti gyvybės draudimo sutartis ar atsiima dalį sukauptos sumos. Praėjusiais metais vykę pokyčiai nebuvo nulemti ekonominių veiksnių, todėl ir vartotojų elgsena buvo kitokia: priešingai, didžiausią gyvybės draudimo dalį sudarančio IGD, išmokų, išmokėtų nutraukus sutartį, įskaitant ir dalinį sukauptos sumos išmokėjimą, palyginti su 2019 m., sumažėjo 7,4 proc. ir sudarė 61 mln. Eur. Tačiau pažymėtina tai, kad pavasarį dėl akcijų rinkų svyravimų IGD išmokų, išmokėtų nutraukus draudimo sutartis, tiek skaičius, tiek ir absoliuti suma trumpuoju laikotarpiu išaugo. Draudimo išgyvenimo atveju išmokų suma padidėjo 2,4 proc. ir buvo išmokėta beveik 25 mln. Eur. Tokia šios draudimo rūšies išmokų augimo tendencija dėl besibaigiančių draudimo sutarčių galiojimo stebima ir ankstesniais laikotarpiais. Sveikatos draudimo išmokų suma sumažėjo 8,4 proc. ir sudarė beveik 10 mln. Eur.

5 pav. Visos rinkos draudimo išmokų sumų kaita ir augimo tempas

Šaltinis: Lietuvos bankas.

6 pav. Išmokėtų gyvybės ir ne gyvybės draudimo sumų kaita

Šaltinis: Lietuvos bankas.

Draudimo išmokos, išmokėtos pagal TPVCAD sutartis, 2020 m. sudarė 146,2 mln. Eur ir buvo vos 0,1 proc. didesnės nei prieš metus. Praėjusiais metais karantinų metu sumažėjęs eismas lėmė tai, kad Lietuvoje registruoti draudikai išmokėjo net 8,4 proc. mažiau TPVCAD išmokų skaičiaus nei prieš metus. Tokios išmokėtų sumų absoliutinės sumos ir išmokų skaičiaus pokyčių tendencijos rodo padidėjusią vidutinę išmoką. Nepaisant kasko draudimo rūšies augimo, dėl tų pačių priežasčių, kaip ir TPVCA, šios draudimo rūšies išmokėtos sumos sumažėjo 5,5 proc. ir sudarė 100,8 mln. Eur. Pagal turto draudimo sutartis išmokėta 68 mln. Eur, arba 24 proc. daugiau nei prieš metus. Vien per trečiąjį ketvirtį žalų buvo 2,2 karto daugiau nei per pirmąjį ar antrąjį ketvirčius ir išmokėta 30,5 mln. Eur. Vasarą dėl audrų apgadinto turto padidėjo turto draudimo išmokos: vien liepos–rugsėjo mėn. išmokėta 30,5 mln. Eur suma. Ypač didelis audrų poveikis pasėlių draudimui – 2020 m. išmokos sudarė 8,5 mln. Eur, o 2019 m. – vos daugiau nei 3 mln. Eur, t. y. beveik tris kartus daugiau.

3. PENSIJŲ ANUITETŲ FONDO VEIKLOS APŽVALGA

Nuo 2020 m. liepos 1 d. *Sodros* valdomas Pensijų anuitetų fondas pradėjo teikti II pakopos pensijų fonduose sukauptų pensijų anuitetų mokėjimo paslaugą. Per pirmus šešis veiklos mėnesius priimti 239 sprendimai ir gauta prašymų dėl pensijų anuitetų mokėjimo, jų bendra vienkartinė įmokų suma sudarė beveik 3,7 mln. Eur. Dažniausiai gyventojai rinkosi standartinį pensijų anuitetą su garantuotu laikotarpiu, mažiausiai – atidėtajį pensijų anuitetą. Pensijų anuitetų fondas tolesniems įsipareigojimams vykdyti suformavo daugiau nei 3,5 mln. Eur techninių atidėjinių sumą, o per pirmus veiklos mėnesius jau išmokėta 44,5 tūkst. Eur.

3 lentelė. 2020 m. Pensijų anuitetų fondo veiklos rodikliai

Eil. nr.	Pensijų anuitetų rūšis	Priimti sprendimai ir prašymai dėl pensijų anuitetų mokėjimo, vnt.	Pensijų anuitetų įmokos, Eur	Pensijų anuitetų išmokos, Eur
1.	Standartinis pensijų anuitetas ¹	52	884 036	11 261
2.	Standartinis pensijų anuitetas su garantuotu laikotarpiu ²	155	2 673 951	33 248
3.	Atidėtasis pensijų anuitetas ³	32	96 629	0
4.	Iš viso	239	3 654 616	44 509

4. LIETUVOS RESPUBLIKOJE LICENCIJUOTŲ DRAUDIMO ĮMONIŲ FINANSINĖS VEIKLOS REZULTATAI

2019–2020 m. vykęs *Vienna Insurance Group* priklausančių dviejų Baltijos rinkoje veikusių ne gyvybės draudimo bendrovių *Compensa Vienna Insurance Group*, ADB, ir *Seesam Insurance AS* veiklos reorganizavimo procesas baigtas 2020 m. liepos 1 d. Procesui pasibaigus, prie Lietuvos Respublikoje registruotos *Compensa Vienna Insurance Group*, ADB, buvo prijungta Estijos Respublikoje registruota *Seesam Insurance AS* bendrovė, todėl, lygindami Lietuvos Respublikoje registruotų draudimo įmonių turto ir įsipareigojimų pokyčius su ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais, turime įvertinti ir šių bendrovių susijungimo įtaką.

2020 m. pabaigoje draudimo įmonių valdomo turto vertė sudarė 1,672 mlrd. Eur ir labiausiai dėl įmonių susijungimo per ataskaitinius metus padidėjo beveik 20 proc. Gyvybės draudimo įmonių turto suma per ataskaitinius metus išaugo beveik 9 proc. ir sudarė 731,3 mln. Eur. Po įvykusio ne gyvybės draudimo įmonių reorganizavimo proceso šią draudimo veiklą vykdančios draudimo įmonės valdė beveik 210 mln. Eur didesnę turto sumą nei gyvybės draudimo įmonės, ji šių metų pabaigoje sudarė 940,6 mln. Eur.

Kaip ir ankstesniais laikotarpiais, didžiausią įtaką gyvybės draudimo turto pokyčiams turėjo IGD turto svyravimai: dėl visą pasaulį apėmusios pandemijos sukeltų pokyčių ir dėl to labai kritusios investicinio vieneto vertės pirmąjį ketvirtį sumažėjusi IGD turto suma 2020 m. antrąjį ketvirtį atsikūrė, o metų pabaigoje pasiekė

¹ Standartinis pensijų anuitetas – tai paslauga, kai pensijų anuiteto mokėtojas, gavęs vienkartinę įmoką iš pensijų fonde sukauptų pinigų, iki pensijų anuitetų gavėjo gyvos galvos moka pensijų anuitetą. Standartinis pensijų anuitetas nepaveldimas.

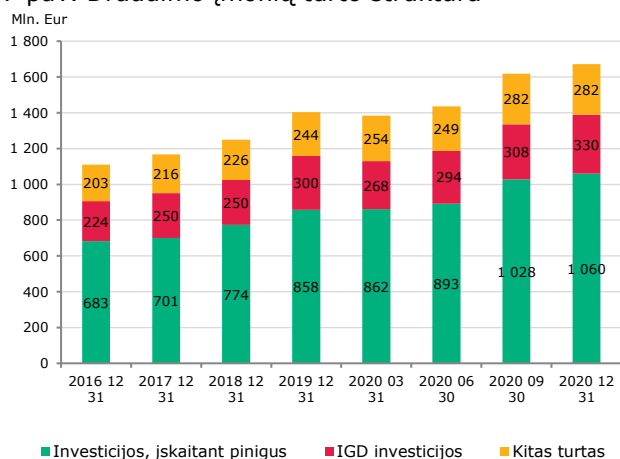
² Standartinis pensijų anuitetas su garantuojamu mokėjimo laikotarpiu – tai paslauga, kai pensijų anuiteto mokėtojas, gavęs vienkartinę įmoką iš pensijų fonde sukauptų pinigų, iki pensijų anuitetų gavėjo gyvos galvos moka pensijų anuitetą. Pensijų anuiteto gavėjui mirus, bet nesibaigus sprendime dėl standartinio pensijų anuiteto mokėjimo numatytam garantuojamam mokėjimo laikotarpiui, už standartinio pensijų anuiteto su garantuojamu mokėjimo laikotarpiu gavėjui dėl mirties neišmokėtų pensijų anuitetų už likusį garantuojamą mokėjimo laikotarpį sumą priklausanti vienkartinė pensijų anuiteto išmoka paveldima Civilinio kodekso nustatyta tvarka.

³ Atidėtasis pensijų anuitetas – tai paslauga, kai pensijų anuitetų mokėtojas, gavęs vienkartinę įmoką iš pensijų fonde sukauptų pinigų, pensijų anuiteto gavėjui, sulaukusiam 85 metų, pradeda mokėti ir iki gyvos galvos periodiškai moka pensijų anuitetą. Atidėtasis pensijų anuitetas nepaveldimas.

330 mln. Eur ir 10 proc. perkopė 2019 m. pabaigoje valdyto turto vertę. Pokyčius nulėmė ne tik padidėjusi investicinių vienetų vertė, bet ir atsikuriantis naujų sutarčių sudarymas po pavasarinio karantino nulemtų suvaržymų. Gyvybės draudimo įmonių nuosavų investicijų suma (kartu su pinigais), palyginti su 2019 m. pabaiga, padidėjo 8,5 proc. ir sudarė beveik 377 mln. Eur, t. y. 52 proc. viso įmonių turto. Paminėtina, kad tokį pakankamai reikšmingą nuosavų lėšų augimą nulėmė ir tai, kad 2020 m. draudimo įmonės neišmokėjo dividendų akcininkams ir visas 2019 m. uždirtbas pelnas liko įmonėse, tuo išauginant bendrovių valdomą turtą ir sutvirtinant kapitalo pozicijas: 2020 m. draudimo įmonių nuosavas kapitalas padidėjo net 20,7 proc. – iki 128 mln. Eur, 37 proc. šios sumos sudarė ankstesnių ir ataskaitinių metų nepaskirstyto pelno suma.

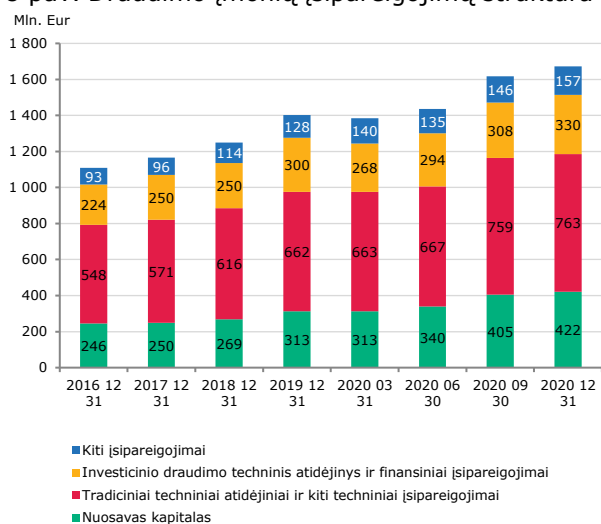
2020 m. paskutinį ketvirtį ne gyvybės draudimo įmonių turto padidėjimą iki 682,5 mln. Eur nulėmė 3,8 proc. išaugusi nuosavų investicijų (kartu su pinigais) suma. Įsipareigojimų struktūra iš esmės nepakito, t. y. daugiau nei pusę įsipareigojimų (54 %) sudarė įsipareigojimai, kylantys dėl ne gyvybės draudimo sutarčių (506 mln. Eur), o įsipareigojimai akcininkams arba nuosavas kapitalas pasiekė 293 mln. Eur sumą, kurią taip pat reikšmingai lėmė ataskaitiniu laikotarpiu nemokėti dividendai.

7 pav. Draudimo įmonių turto struktūra

Šaltinis: Lietuvos bankas.

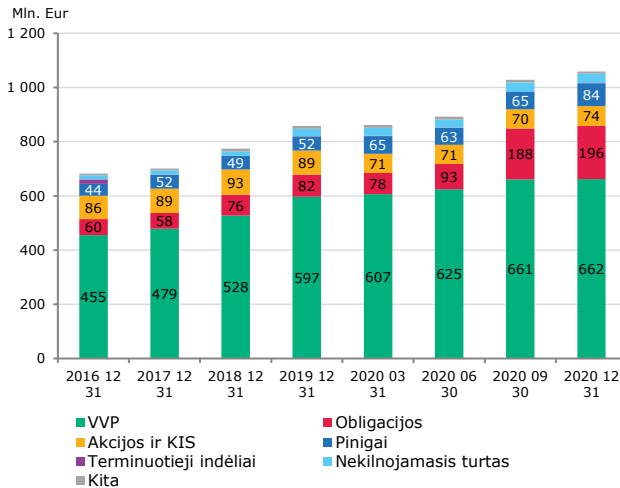
8 pav. Draudimo įmonių įsipareigojimų struktūra

Šaltinis: Lietuvos bankas.

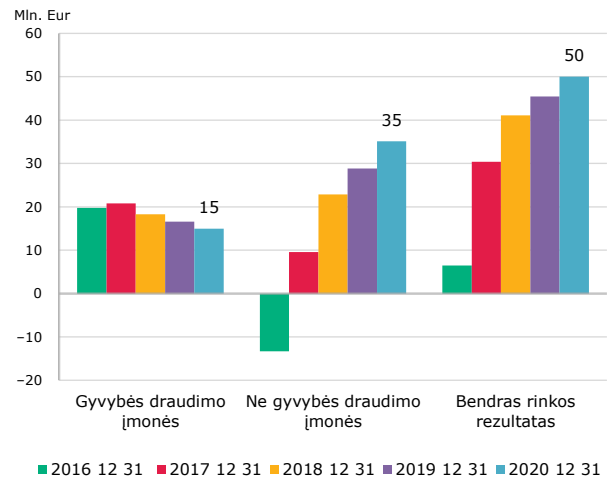
2020 m. gruodžio 31 d. bendra draudimo įmonių nuosavo turto investicijų apimtis perkopė 1 mlrd. Eur ribą ir sudarė 1,06 mlrd. Eur. Draudimo bendrovių investicijų portfelio struktūrai būdingas konservatyvumas: didžiąją dalį investicijų sudaro mažiau nuo rinkos svyravimų priklausomi skolos VP. Net 62,5 proc., arba 662 mln. Eur, visų investicijų į VVP buvo investuota į ES šalių vyriausybių išleistus vertybinius popierius. Investicijos į kitų įmonių obligacijas buvo antra pagal apimtį investicijų kryptis ir sudarė 18,5 proc., arba 195,8 mln. Eur, visų investicijų. Investicijų į nuosavybės VP (įskaitant investicijas į KIS) suma (74 mln. Eur) buvo mažesnė nei kredito įstaigų atsiskaitomosiose sąskaitose laikomų pinigų suma, kuri viršijo 84 mln. Eur. Tikėtina, kad tokių pokyčių priežastis buvo ne tik suėjus terminui išpirkti VP, mažų palūkanų normų aplinka, nesudaranti sąlygų draudimo įmonėms įsigyti saugių investavimo produktų už norimą gražą, tačiau ir draudimo įmonių ketinimai išlaikyti likvidžias lėšas, siekiant 2021 m. išmokėti dividendus akcininkams.

9 pav. Draudimo įmonių nuosavo turto struktūra

Šaltinis: Lietuvos bankas.

10 pav. Draudimo įmonių veiklos rezultatas

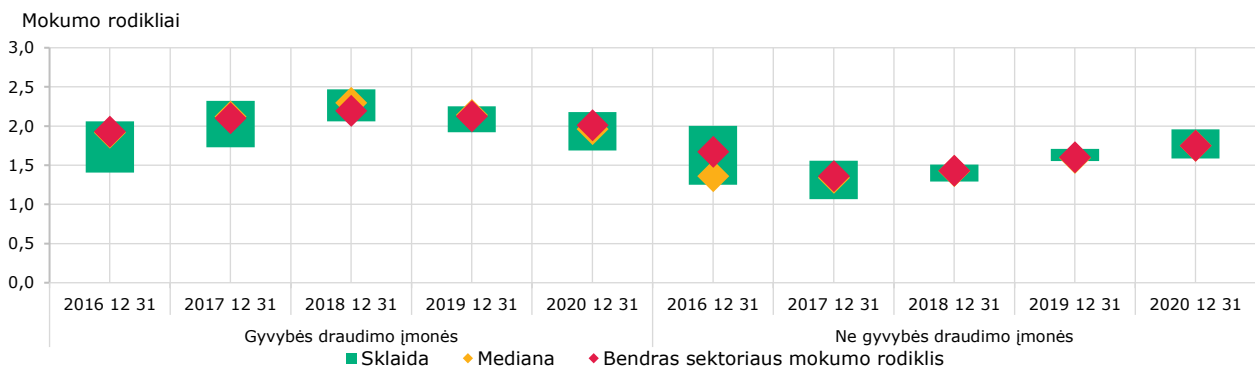
Šaltinis: Lietuvos bankas.

Lietuvos Respublikoje registruotos draudimo įmonės uždirbo 50 mln. Eur pelno – 10 proc. daugiau nei 2019 m. Gyvybės draudimo įmonių uždirbtas pelnas sudarė beveik 15 mln. Eur – 10 proc. mažiau nei prieš metus. Šiais metais dėl kilusios pandemijos labai sumažėjo sudarytų naujų gyvybės draudimo sutarčių, tačiau ankstesniais metais sudarytas administruojamas draudimo sutarčių portfelis užtikrino gyvybės draudimo įmonių finansinį stabilumą, nors uždirbtas pelnas ir sumenko. Ne gyvybės draudimo įmonių pelnas sudarė 35 mln. Eur – 22 proc. daugiau nei prieš metus. Nepaisant susitraukusios draudimo veiklos, šią veiklą vykdančių įmonių veiklos rezultatui teigiamą įtaką padarė ankstesniais laikotarpiais suformuotos perkeltų įmokų techninio atidėjimo sumos pokytis, mažėjusios draudimo išmokų sąnaudos ir bendrovių sujungimas. Visos įmonės dirbo pelningai, išskyrus vieną gyvybės draudimo veiklą vykdančią draudimo įmonę.

5. ĮMONIŲ MOKUMO KAPITALO REIKALAVIMŲ VYKDYMAS

Visos draudimo įmonės vykdė mokumo kapitalo reikalavimus. Pagal direktyvos „Mokumas II“ reikalavimus apskaičiavus draudimo įmonių mokumo kapitalo reikalavimą ir įvertinus turimų nuosavų lėšų dydį, nustatyta, kad visos draudimo įmonės buvo mokios, t. y. turėjo pakankamai tinkamų nuosavų lėšų mokumo kapitalo reikalavimui ir minimalaus kapitalo reikalavimui padengti. 2020 m. gruodžio 31 d. gyvybės draudimo įmonių mokumo rodiklis buvo 2,01, ne gyvybės – 1,75.

11 pav. Draudimo įmonių mokumo kapitalo reikalavimo rodikliai

Šaltinis: Lietuvos bankas.

6. DRAUDIMO BROKERIŲ ĮMONĖS

2020 m., tarpininkaujant draudimo brokerių įmonėms, draudimo rinkoje sudaryta 30 proc. sutarčių. 2020 m. gruodžio 31 d. Lietuvos draudimo rinkoje veikė 99 draudimo brokerių įmonės.

Apžvelgiamu laikotarpiu draudimo brokerių įmonės tarpininkavo sudarant 2,99 mln. draudimo sutarčių – jų skaičius, palyginti su 2019 m., išaugo 34,2 proc. Kaip įprasta, draudimo brokerių įmonės aktyviausiai veikė ne gyvybės draudimo rinkoje. Tarpininkaujant draudimo brokerių įmonėms, sudarytų draudimo sutarčių portfelio struktūra pakito, didžiausia sutarčių dalis teko TPVCAD grupei – beveik 50 proc., prieš metus – 66 proc. visų sutarčių; antra – turto draudimui: šios draudimo rūšies sutarčių skaičius išaugo daugiau nei 7 kartus, palyginti su 2019 m.; po to – draudimui ligos atvejui; toliau – pagalbos draudimui ir nelaimingų atsitikimų draudimui.

4 lentelė. Pagrindiniai draudimo brokerių įmonių veiklos rodikliai

Eil. nr.	Rodikliai	Suma, mln. Eur			Augimo tempas, proc.	
		2018	2019	2020	2019	2020
1.	Sudarytos draudimo sutartys, tūkst. vnt.	1 732,6	2 225,2	2 987,3	28,4	34,2
2.	Pardavimo pajamos, tūkst. Eur	47 861	56 438	58 192	17,9	3,1
3.	Ataskaitinio laikotarpio rezultatas, tūkst. Eur	3 950	2 979	6 728	-24,6	225,8

Šaltinis: Lietuvos bankas.

Draudimo brokerių įmonių pardavimo pajamos (draudimo tarpininkavimo veiklos), 2020 m. gruodžio 31 d. finansinės atskaitomybės (projekto) duomenimis, sudarė 58 mln. Eur – tai 3 proc. daugiau nei 2019 m. Draudimo brokerių įmonių veikla nagrinėjamu laikotarpiu buvo pelninga – įmonės uždirbo 6,7 mln. Eur pelno. Palyginti su 2019 m., uždirbtas pelnas padidėjo 2,3 karto. Pagrindinė išaugusio pelno priežastis – dėl COVID-19 plitimo šalies ūkyje įvykę pokyčiai ir dėl įvesto šalyje karantino draudimo brokerių įmonių sumažintos reprezentacinės, transporto, komandiruočių ir kitos sąnaudos. Pelningai dirbo 87 draudimo brokerių įmonės.

Draudimo brokerių įmonių turtas ir nuosavas kapitalas 2020 m. išaugo: turtas – 1,1, nuosavas kapitalas – 23,6 proc. 2020 m. gruodžio 31 d. viena draudimo brokerių įmonė nevykdė minimalaus nuosavo kapitalo reikalavimo (kapitalas negali būti mažesnis kaip 19 510 Eur arba ne mažesnis kaip 4 % per metus draudimo brokerių įmonės gautų draudimo įmokų, mokėtinų draudikams).

Pagal galiojančius teisės aktus, draudimo brokerių įmonės surinktas draudimo įmokas, skirtas atsiskaityti su draudikais, privalo laikyti atskirose banko sąskaitose. Pažymėtina, kad šis reikalavimas ataskaitiniu laikotarpiu buvo vykdomas. Draudimo brokerių įmonės per metus į kasą ir atskiras sąskaitas surinko 123,5 mln. Eur draudimo įmokų, jos buvo perduotos draudimo įmonėms.